

Pozorne si prečítaj ukážku 1 a potom odpovedz na otázky 01 – 04.

Ukážka 1

„Ali, prečo ti prišiel výpis známok z konzervatória? Veď ty chodíš na gypel.“

„Hups,“ Aliho to očividne zaskočilo. „Nó... ja vlastne na ten gypel nechodím.“

„Ako to, že nechodíš? Všetci predsa vieme, že si neurobil talentovky na gitaru,“ poznamená mama.

„No, vieš, neurobil som ich, ale chcel som tam chodiť, tak som šiel na konzervatórium a sadol som si dozadu do lavice. Profka prečítala zoznam a potom sa spýtala, či je tam niekto, koho nečítala. A ja som sa prihlásil a oni, nech idem do riaditeľne, že tam sa to určite vysvetlí. A tam v papieroch našli, že som neurobil talentovky.“

Aliho rodičia ani nedýchajú.

„No a na druhý deň som tam šiel znova, riaditeľ už na mňa aj kričal, vraj musím pochopiť, že tam nechodím.“

„A čo si mu povedal?“

„No že tam chodím, veď keď niekam prídeš viac-krát za sebou, tak tam predsa chodíš, nie? No a prešli dni, potom týždne a pán riaditeľ pochopil, že tam chodím, a našli mi jedno voľné miesto na bicie.“

„Hlavička!“ babka ho potľapká po chrbte.

„Za toto ho hádam nebudeme chváliť?“ hnevá sa mama. „Veď ten chalan nikoho nerešpektuje. Robí si, čo sa mu zachce.“

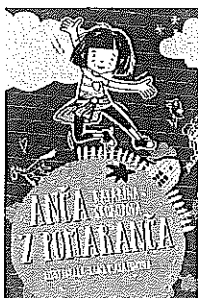
„Chvalabohu, Jani,“ tíši ju babka, „aspoň vie, čo chce.“

„Takto sa mu nikdy nepodarí zaradiť do spoločnosti.“

„Veď už sa zaradil, nie?“ váha otec.

„Som tam, kam patrí, mami.“ Ali sa postaví, objíme mamu, odzbrojí ju pusou na čelo.

(K. Škorupová – Anča z pomaranča, upravené)

01

Čo pomohlo Alimu z ukážky 1 dostať sa na konzervatórium?

- A) vytrvalosť
- B) úplatok riaditeľovi
- C) podvod
- D) chyba v zozname žiakov

02

Ktorá z reakcií dospelých sa vyskytla v ukážke 1?

- A) Otec sa tešil, že sa Ali zaradil medzi umelcov.
- B) Riaditeľ bol nahneváný, že Ali za ním stále chodil.
- C) Babka Aliho obdivovala.
- D) Mama Aliho síce nechcela chváliť, ale rešpektovala ho.

03

Ktorá postava z ukážky 1 sa nezúčastňuje na dialógu?

- A) Ali
- B) otec
- C) babka
- D) riaditeľ konzervatória

04

V nasledujúcich možnostiach sú body dejovej osnovy, ktorá by mala byť zostavená podľa ukážky 1. Ktorý bod do takejto osnovy nepatrí?

- A) Vychádza najavo, že Aladin nechodí na gymnázium.
- B) Aladin je neúspešný na talentových skúškach na gitaru.
- C) Aladin vysvetľuje, ako sa dostal na konzervatórium.
- D) Rodičia Aladinovi odpúšťajú.

05

Ktoré slovo je synonymom podčiarknutého slovesa v nasledujúcej vete?

Aliho to očividne zaskočilo.

- A) zaujalo
- B) preskočilo
- C) prekvapilo
- D) nahnevalo

Pozorne si prečítaj ukážku 2 a potom odpovedz na otázky 06 – 07.

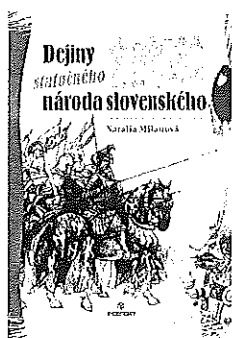
Ukážka 2

Hrad Sobôtka

Z hradu Sobôtka toho veľa nezostalo. Hoci nepatril k obrovským a nedobytným, môže sa pýšiť niekoľkými výnimočnosťami. Postavili ho Turci (možno aj vlastnými rukami) na ruinách pôvodnej zničenej pevnosti na ostrovčeku rieky Rimavy. Patril k najsevernejším hradom Osmanskej ríše v Európe. Cez riečku Rimavu si Turci postavili pontónový most. Mohli tak pohodlnejšie podniknúť nepríjemné výlety do okolia, najmä kvôli lupeniu a peniazom. A veru keď peniaze neboli, vtedy boli Turci obzvlášť odporní. Naši predkovia si určite vydýchli, keď Turkov z pevnosti vyhnali.

Dvaja odvážlivci z Rimavskej Soboty preukázali aj svoju veľkorysosť. Zachránili vraj život poslednému tureckému hradnému veliteľovi. Našli ho ubiedeného v lese po tom, čo sa mu podarilo utiecť pred uhorským vojskom. Napokon ho živého a zdravého doručili až do Istanbulu, kde za odmenu dostali povestnú pišťalu. V Rimavskej Sobote potom na nej pískali, keď tušili v okolí turecké nebezpečenstvo. Keď ju Turci započuli, mávli rukou a Rimavskú Sobotu nechali na pokoji.

(N. Milanová – Dejiny statočného národa slovenského)

06

Ktoré tvrdenie o hrade Sobôtka je podľa ukážky 2 pravdivé?

- A) Vybudovali ho príslušníci Osmanskej ríše, ale dobyli ho miestni.
- B) Turkom veľmi dlho trvalo, kým ho dobyli.
- C) Bolo potrebné okolo neho vybudovať vodnú priekopu.
- D) Pre domácich obyvateľov bol bezpečným útočiskom.

07

Čo vyplýva z príbehu o dvoch obyvateľoch Rimavskej Soboty a tureckom veliteľovi v ukážke 2?

- A) Turkom sa nikdy nedalo veriť, lebo boli obzvlášť odporní.
- B) Aj príslušníci znepriatelených strán si vedia vyjsť v ústrety.
- C) Kvôli lákavej odmene sa ľudia odvážia zajať aj veliteľa.
- D) Ak niekto zradí svoje vojsko, pomsta ho neminie.

08

V ktorej možnosti je rozkazovacia veta?

- A) Je to rozkaz!
- B) Keby si si už konečne uprata!
- C) Tie známky si musíš opraviť.
- D) Zatvorte, prosím, to okno!

Pozorne si prečítaj ukážku 3 a potom odpovedz na otázky 09 – 10.

Ukážka 3

Lyžovanie je v súčasnosti azda najpopulárnejší zimný šport. Ako však vznikli lyže?

V období strednej doby kamennej si ľudia uľahčovali pohyb v hlbokom snehu pomocou prvých primitívnych snežníc – nohy mali obalené do slamy či zvieracích koží. Neskôr začali lovci používať jednoduché drevené platne, ktoré si rôznymi spôsobmi pripevňovali na nohy. Podľa nórskeho polárneho cestovateľa a výskumníka Fridtjofa Nansena je pravlastou lyží oblasť Altajských hôr, okolie Bajkalského jazera. Tu sa našli úlomky lyží, ktoré pochádzajú z obdobia 8 000 až 7 000 rokov pred n. l.

V každej oblasti sa používal iný typ lyží. Na západ od Uralu, v Rusku, južnom Fínsku a strednom Švédsku to boli lyže južného typu. Boli kratšie a obe s rovnakou dĺžkou. V oblastiach severnej Sibíri, v severných oblastiach Ruska a Škandinávie sa používali lyže arktického typu, ktoré boli v porovnaní s lyžami južného typu ešte aj zašpicatené a ohnuté na obidvoch koncoch. Neskôr vznikli lyže severského typu, ktoré sa používali na severe Európy. Neboli rovnako dlhé ani rovnako široké. Sklzovalá lyža bola dlhá až 3 metre a bola užšia, druhá, odrazová lyža bola o polovicu kratšia, zato však širšia. Nórska a švédska armáda tento typ používali až do polovice 19. storočia.

Za začiatok športového lyžovania sa pokladajú lyžiarske preteky v Tromsø v Nórsku, ktoré sa konali v roku 1843.

(www.quark.sk, upravené)

09

Ktoré tvrdenie je podľa ukážky 3 pravdivé?

- A) Lyžovanie bolo populárnym športom už 7 000 rokov pred naším letopočtom.
- B) Prvé lyže boli vyrobené zo slamy a zvieracích koží.
- C) Lyže boli kedysi súčasťou vojenskej výbavy.
- D) Prvé lyže vynášiel nórsky polárny cestovateľ a výskumník Fridtjof Nansen.

10

V ktorej možnosti je podľa ukážky 3 lyžiam priradená správna charakteristika?

- A) lyže arktického typu – obe lyže rovnakej dĺžky
- B) lyže južného typu – ohnuté na oboch koncoch
- C) lyže severského typu – jedna z lyží bola dlhšia a širšia ako druhá
- D) odrazové lyže – o pol metra kratšie ako sklzovalé

11

V ktorej vete sa nachádza predpona?

- A) On sa podobá na sestru.
- B) Pod lipou bol tieň.
- C) Ten pán je podozrivý.
- D) Oznam dajte podpísať rodičom.

12

V ktorej možnosti je opis predmetu?

- A) Nájdene úlomky lyží pochádzali z obdobia 8 000 až 7 000 rokov pred n. l.
- B) Lyže arktického typu boli zašpicatené a ohnuté na obidvoch koncoch.
- C) Už v dobe kamennej sa ľudia pohybovali v hlbokom snehu pomocou snežníc.
- D) V každej oblasti sa používal iný typ lyží.

